هەڵبژاردن.. کامل ئەحمەد

هەڵبژاردنێک بوونی نیە، مەگەر سەکۆیەک بێت بۆ ڕسواکردنی پڕۆسەی هەڵبژاردنی عێراق و کوردستان!

لە ئاستی جیهاندا دەهۆڵێکی زۆر دەکوترێت بۆ بە پیرۆزکردنی هەڵبژاردنە پەرلەمانییەکان و پڕۆسەی هەڵبژاردن وەک یەکێک لە کۆڵەکەکانی دیموکراسی و پارەوپولێکی لە ڕادەبەدەری بۆ تەرخاندەکرێت، بەڵام بە ڕۆشنیش دەبینینین کە ئەم پڕۆسە دیموکراتیە لە ناو زۆرینەی خەڵک و چینی پرۆلیتاریادا ڕۆژ لە دوای ڕۆژ متمانەی خۆی لە دەستدەدات و ڕادەی بەشداربووان لەم گەمە درۆینەیەی بورژوازیدا، بۆ دەسەتاودەستپێکردنی دەسەڵات لە نێوان خۆیاندا و بۆ پاراستنی بەرژەوەندیە چینایەتییەکانیان، دێتە خوارەوە. ئامارەکانی ڕێژەی کەمی بەشداربووان و بێ ئومێدی خەڵک لە هەڵبژاردنەکان لە زاری میدیا و سەرانی بورژوازی خۆیانەوە و هەڵڕشتنی فرمێسکی تیمساحاوی بۆ ئەم پڕۆسە جوانەی دیموکراسی و بەرەوهەڵدێر چوونی، وەردی سەرزمانیانە و هەمووان لە هەوڵی ئەوەدان کە بیهێڵنەوە. ئەمە بە جیا لەوەی کە ئەگەر هەڵبژاردنێک بوونی هەبوایە ئەوا هەموو ئەم زوڕناژەنانەی بورژوازی و هەموو دەزگا سەرکوتگەر و داپڵۆسێنەرەکانیان دەکەوتنە گیانی خەڵک بۆ ئەوەی هەڵبژاردن نەکەن. بەڵام تا ئەو کاتەی کە هەڵبژاردن لە نێوان هێزە بورژوازییەکاندایە و هەموویان لەسەر هێشتنەوە و پاراستنی بەرژەوەندییەکانی سەرمایە کۆکن، هانی خەڵک دەدەن بۆ بەشداریکردن لە پێناو درێژەدان بە سیستمە چینایەتییەکەی خۆیان و کەڵەکەی زیاتری سەرمایە لە ڕێگای بەکارهێنانی ئەم دەزگایەوە. ئەگەر نا دیموکراسی و هەڵبژاردنی پەرلەمانیش وەک ئەلگۆیەک تواناییەکانی خۆی لە دەستداوە بۆ گێلکردنی پڕۆلیتاریا و ئەمە بە ڕۆشنی لە لانکەی دیموکراسیشدا، لە خۆرئاوا دا، دەبینین. هەڵبژاردن لە عێراق خەڵکەکەی توشی بێ ئومێدی کردووە و دیموکراسیشی کردۆتە دیاردە و پڕۆسەیەکی گاڵتەجاڕانە.
خاڵێکی سەرەکی و پایەیی تر ئەوەیە کە ئەم هەڵبژاردنە پێشوەختەی عێراق دەبێت وەک بەشێک لە ململانێی نێوان هێزە جیهانی و ناوچەیی و ناوخۆییەکان چاویلێبکرێت. ئەم پڕۆسەی هەڵبژاردنە و بڕیاردان لەسەر بەڕێوەچوونی پێشوەختی پێودانگی هاوسەنگی هێزی نێوان ئەمریکا و ئێرانە و بە لێدان و بەهێزکردنی لایەنگرانی خۆیانە لەم پرۆسەیەدا. ئەم بڕیارە ڕاستەوخۆ بڕیارێکی ئەمریکی بوو، وە

هەوڵەکە بۆ ئەوەی کە حکومەتەکەی کازمی لەسەر پێی خۆی ڕابگرێت. ئاڕاستە و سیاسەتێک کە لە پشتیەوەیەتی بریتییە لە لاوازکردن و کەمکردنەوەی پێگەی هەموو ئەو هێز و گرووپ و حزبانەی کە سەر بە میحوەری ئێران لە نێو خودی پەرلەمان و کۆی پرۆسەی یاسادانانی عێراقدا. ئەمریکا لە ڕێگای ئەو هێزانەوە کە نوێنەرایەتی دەکەن ئەم پرۆسەیەی بەڕێخست، گوایە هەڵبژاردنی پێشوەختە خواستی ناڕەزایەتی و ڕاپەڕینەکانی ئۆکتۆبەرە. هەر بۆیە لەم گەمەیەدا هەندێک لە هێزەکانی ناو خودی پرۆسەی دەسەڵاتداری و یاسادانانی عێراقی کە سەدرە هەڕەشەی بەشداری نەکردنی دەکرد تا بتوانێت تەرازووی ئەم گەمەیە بە لای خۆیدا هاوسەنگ بکات. هاوکاتیش ئێمە شاهیدی چەندین هاوپەیمانی نوێ و تووندبوونەوەی ئەم کێشە ناوخۆییانەین بە پێی ئەم ئاڕاستە دژ بەیەکانەی بورژوازی لە نێوان نەیاران و دەستەکانی دوێنێدا و دابەشبوونیان بەسەر ئەم دوو ئاڕاستە جیاوازەدا. ئەوەی کە ئەنجامی هەڵبژاردنەکان چۆن دەبێت و چ لایەنێکیان براوەی ئەسڵی ئەم گەمەیە دەبن، گریمانەیەکی کراوە و نەبڕاوەیە و ئەگەری گۆڕانی تێدایە لەم هەلومەرجەدا.

ئەگەر سەرنجی پرۆسەی بەڕێوەچوونی هەڵبژاردنی پێشوەختەی عێراق بدەین، جگە لەوەی لەم ناوەڕۆکە بورژوازییەش داتەکاوە و ئەم پرەنسیپە گشتییەی هەڵبژاردنیش نایگرێتەوە، دەتوانین بە ئاشکرا ببینین کە شتێک بە ناوی هەڵبژاردنەوە لە ئارادانییە. ئەوەی هەیە کۆمەڵێک ئەحزابی میلیشیایی ئەندامان و لایەنگران وچەکداران و مووچەخۆرەکانی خۆیان دەبەنە بەردەم سندوقەکانی هەڵبژاردن و لەم کێبڕکێیەی نێوان خۆیاندا دەنگیان لێوەردەگرن. ڕاگەیاندنە ڕۆژنامەگەرییەکان و دانپێدانانەکانی سەرانی ئەحزابی میلیشیایی بورژوازی لە عێراق و کوردستان دا گەواهی لەسەر ئەم ڕاستییە دەدەن. ئەوان هەریەکەیان بە تاوانبارکردنی ئەوی تریان گەواهی دەدەن کە خەڵک بەزۆر دەبرێتە بەردەم سندوقەکانی هەڵبژاردن، هەڕەشەی بڕینی مووچە و قووتی مناڵەکانیان لێدەکرێت و لە پێش هەڵبژاردنەکانیشدا دەکەونە بەخشینەوەی پارەوپول و تەخشان و پەخشانکردنی سەروەت و داهاتی کۆمەڵگا لەم پێناوەدا و هەڵکوتانە سەریەکتر و میلیتاریزەکردنی فەزای شارەکان و بڵاوکردنەوەی ترس و تۆقاندن و تەسفیەی یەکتریش یەکێکی ترە لە پەردەکانی ئەم شانۆییە.

هەڵبژاردن و پەرلەمان و تەنانەت دەسەڵات و ئەو قەوارە پووچەشی کە ناویان ناوە حکومەت جگە لە فەرمانبەران و مووچەخۆرانی دەستی ئەحزابە سیاسییە بورژواییەکان و پارێزەران و جوانکەرانی ڕووی کۆمپانییە گەورەکانی دەستی ئەحزابە میلیشیایی و دینی و ناسیۆنالیستییەکان ناتوانێت شتێکی تر بێت. ئەوان دەیانەوێت بەم

پ□رل□م□ان و شێوازی یاسادان و حکومەتداری□ ب□ر□و بە سەرمایەگوزاریەکانی خۆیان بدەن و ئەم پەرل□م□ان و حکومەتەش خزمەتکاری چوونەپێشەوەی بەرژەوەندیەکانیان بێت.

خەڵکی عێراق و کوردستان دەمێکە متمانەی خۆیان بەم هێزانە لە دەستداوە و ئومێدێکیان بەوە نیە کە کەمترین چاکسازیش لە ژیان و گ□وزەرانی ئەواندا بکەن و بتوانن لانی کەم پێداویستی و خزمەتگوزاریە سەرەکیەکانی ژیانی □□زانەشیان بۆ دابین بکەن. ئەوە با ڕێژەی بێکاری لەولاوە بوەستێت کە بە ٤٠ ٪ مەزەندە دەکرێت لە ناو گەنجاندا و برسیەتیش بڕشتی ل□ بەر خەڵک بڕیوە و ڕێژەی هەژاریش گەشتۆتە ٤٠ ٪ . ئەمەش قڵشتێکی چیانیەتی گەورەی زۆری دروستکردووە و ناڕەزایەتی فراوانیش هەیە بۆ بەدەستهێنانی ئەم خواستانە کە بورژوازی دەیەوێت لە ڕێگای بردنیان بۆ بەردەم سندوقەکانی هەڵبژاردن بە لاڕێیدا بەرێت و کپی بکاتەوە. هەر بۆیە دەبینین بێ متمانەیی بە هەڵبژاردن و تەنانەت بایکۆتکردنیش بژاردەیەکە کە خەڵک پەنای بۆ دەبەن. بەڵام ئێمە وەک لە سەرەوە ئاماژەمان پێدا کاتێک هەڵبژاردنێک بوونی نەبێت ئەوا بەشداری□□کردن و بایکۆتیش دەبێتە شتێکی سیمبوڵی و زیاتر لە گوێ نەدان و بێ ئومێدیەوە سەرچاوەی گرتووە و ناتوانێت کارساز بێت کاتێک هۆشیاری هەڵوەشاندنەوەی سەرتاپای ئەم سیستەمە چیانەیەتیەی لەگەڵدا نەبێت و ئاگایی سۆشیالیستی ل□ ب□ر□ودا نەبێت لە ئاستی کۆمەڵایەتیدا بۆخستنەوە سەرپ□□ی ئەم دنیا ئاوەژووەی سەرمایە. ئەم بژاردەیەش، کە بە داخەوە لە ئێستادا زۆر لاوزە و یان دەتوانین بڵێین لە ئاستی نەبوون□دایە، کاریگەری خۆی دەبێت لە ڕۆڵبینین لە هەر ناڕەزایەتیەکیشدا کە هەبێت چونکە لە نەبوونی یەکگرتوویی چینایەتی و ئاگایی سۆشیالیستی و هێزێکی پڕۆلیتێری لە کۆمەڵگەدا کە بتوانێت لە دەوارنی هەڵبژاردندا سیاسەت و تاکتیکی دروست بگرێتە بەر لە مانگرتن و ناڕەزایەتی نیشاندان و هاتنە سەرجادەوە و شکاندنەوەی بارەکە بە قازانجی پرۆلیتاریادا ڕۆڵبگێڕێت، وەک سیاسەتێکی کۆمۆنیستی قۆناغێکی دیاریکراو، ئەگەر نا ئیتر بایکۆت مانای نیە. دەمەوێت تەئکیدیش لەوە بکەمە کە ئەمەش تەنها سیاسەتێکی کۆمۆنیستیە نەک ئ□□□ت□رناتیقی کۆمۆنیستی چونکە تەنها یەک بژاردە و ئ□□□ت□رناتیق ل□ بەردەم پڕۆلیتاریادا هەیە ئەویش ڕووخاندنی نیزامی سەرمایەداری و دامەزراندنی کۆمەڵگای سۆشیالیستیە.

لە بارودۆخێکی ئاوهادا ئەرکی ئێمە کۆمۆنیستەکان ئەوەیە کە هەر جۆرە جووڵانەوەیەکی س□لبی بگ□□ی□ن بە ئاگایی سۆشیالیستی و جووڵانەوەیەکی پۆزەتیف ب□ قازانجی هێنانە پێشەوەی کەشێک کە پڕۆلیتاریا بتوانێت هەم ئاگایی خۆی ب□ر□و پێبدات و هەم

ڕێکخراوبوونی خۆشی گەشەپێبدات. ئەگەر نا هەرجۆرە بایکۆت و بەشدارینەکردنێک سیمبوڵی دەمێنێتەوە و ناتوانێت هەنگاوێک نزیکمان بکاتەوە لە نە بەردە چینایەتییەکانمان.

کامل احمد
kamil.ahmed.f@gmail.com

06.09.2021